

DOCENTINSTRUCTIE E-TIVITY

Rechten

Kinderrechten

Achtergrond

Beste leerkracht,

Met behulp van deze handleiding kun je de E-tivity **Rechten** uitvoeren in je eigen klas. Een E-tivity is een combinatie van *een computer(animatie), de leerkracht en de klas*. De klas wordt door een computer(animatie) genaamd Sterre meegenomen om de principes van het onderzoekend leren te ontdekken en toe te passen rondom een bepaald thema, in dit geval **kinderrechten**.

De leerkracht speelt in dit proces een **cruciale rol** en is verantwoordelijk voor het begeleiden van de opdrachten in de klas. Hierbij is het belangrijk om te differentiëren naar verschillende niveaus.

Het **doel** van de E-tivity is een gestructureerde kennismaking met de principes van het onderzoekend leren. Dit gebeurt aan de hand van de 6 stappen van de onderzoekscyclus (Zie voor een uitgebreide toelichting en achtergrond van de cyclus de [leidraad onderzoekend en ontwerpend leren](#)). In deze handleiding volgt per stap een tijdsindicatie alsmede de bijbehorende richtlijnen voor jou als leerkracht.

Algemene opmerkingen

Wanneer dit teken in beeld komt, pauzeer je het beeld. Er wordt dan een activiteit van de leerlingen verwacht die moet worden begeleid door jou als leerkracht. *Als je vindt dat je klas meer pauzes nodig heeft, gebruik de pauze-knop dan vaker*

Creativiteit vanuit de leerlingen moet, vinden wij, altijd worden beloond. Met name in de fase waarin het onderzoeksontwerp en de bijbehorende –vraag wordt gekozen, mag er door leerlingen veel ruimte worden benut om iets origineels te bedenken. De leerlingen hoeven hierin de voorgestelde onderzoeksvraag en daaruit voortvloeiende stappen vanuit de E-tivity **absoluut niet** te volgen als zij zelf een alternatief hebben bedacht..

Onderzoek doen kost tijd. Probeer, wanneer het onderzoeksontwerp af is, een haalbare planning af te spreken met de kinderen ten aanzien van de uitvoering. Je kunt de E-tivity hier pauzeren en op een later moment doorgaan.

Tot slot willen we je meegeven dat onderzoekend leren een proces is waarbij de uitkomsten niet vaststaan. Niet voor de leerlingen en niet voor jou als docent. Het is bij dit proces essentieel om een onderzoekende, open en nieuwsgierige houding te hebben. Jij, als docent, kunt jouw leerlingen hierin voorgaan.

Heel veel plezier!

Wetenschapsknooppunt Erasmus Universiteit Rotterdam

Introductie

0 – 5 minuten

0:29

Stimuleer de klas om de betekenis van Rechten te achterhalen. Kent iemand misschien enkele rechten? Heeft iemand weleens een rechtszaak bijgewoond? Welke beroepen hebben met rechten te maken?

Stap 1 – Verwonderen

Deze stap heeft als doel om de leerlingen nieuwsgierig laten worden. De leerlingen *ervaren* het thema en dit roept vragen bij hen op. Met deze vragen gaan zij de volgende fase in.

5 – 25 minuten

2:10

Verdeel de klas op in groepjes van 4-5 kinderen. Vertel hen dat ze een toneelstukje mogen bedenken dat gaat over een klas zonder regels. Eén van de kinderen is juf of meester, de rest van de rollen mogen zij zelf bedenken (leerling, ouder, directeur, conciërge, etc). Geef hen ongeveer 8-10 minuten de tijd om het toneelstukje voor te bereiden. Daarna volgt de opvoering.

Na afloop vraagt u aan 'de leerkrachten' hoe het voelde om leerkracht te zijn en daarna hetzelfde aan de overige karakters. Doel hierbij is dat de leerlingen hebben ervaren dat het eigenlijk heel prettig is om regels te hebben omdat het anders een zootje wordt.

Stap 2 – Verkennen

Het doel van deze stap is om de leerlingen gericht na te laten denken over het onderwerp. Wat weten zij er al over en hoe kan dit worden gecategoriseerd? Dit mondt uiteindelijk uit in een onderzoekbare onderzoeksvraag.

25 – 45 minuten

3:16

De animatie heeft zojuist het thema geïntroduceerd. Herhaal kort wat er is gezegd: de les gaat dus over regels, niet alleen binnen klassen maar ook in Nederland. Er zijn zelfs regels die internationaal van kracht zijn, bijvoorbeeld het internationale Verdrag voor de Rechten van het Kind. Vraag de leerlingen of zij een idee hebben van de rechten die zij (maar ook alle andere kinderen op de wereld) hebben. Je kunt gebruik maken van de 'Extra materialen' waarin het verdrag in kindertaal is opgenomen.

3:24

Luister naar wat de wetenschapper te vertellen heeft over het thema Rechten.

7:58

De wetenschapper eindigt haar verhaal met een vraag. Wat zouden de leerlingen op hun lijstje met kinderrechten zetten? Deze vraag kan zowel individueel als aan de hele klas worden gesteld.

8:50

Leg de leerlingen uit dat ze tijdens deze les een onderzoek mogen doen naar wat hun ouders denken over de rechten van het kind. Vanzelfsprekend mogen ze ook andere groepen (bijvoorbeeld leerkrachten, opa's en oma's etc) onderzoeken.

- o Leg hen ook uit dat er voorafgaand aan een onderzoek altijd een **onderzoeksvraag** moet worden bedacht.
- o Een hulpmiddel bij het maken van een onderzoeksvraag, kan het maken van een **mindmap** zijn.
- o Herinner hen ook aan de beginactiviteit.
- o Stimuleer de leerlingen om in groepjes verschillende vragen te verzinnen die te maken hebben met (kinder)rechten.

10:05

Leg hier uit waarom dit geen goede vraag is → We hebben niet de middelen om walvissen naar discomuziek te laten luisteren.

10:24

Haal één vraag samen met de leerlingen door de vragenmachine. Daag met name de groepjes met cognitief sterkere leerlingen uit om dit zelfstandig te doen.

10:34

Geef de leerlingen de kans om hun onderzoeksvraag eventueel bij te stellen. De E-tivity gaat verder met de onderzoeksvraag: "Is er een verschil tussen wat ouders en wat kinderen de belangrijkste kinderrechten vinden?". Leg aan de leerlingen uit dat het ook goed is wanneer zij een andere vraag hebben bedacht. De vraag van Sterre is slechts een voorbeeld.

11:14

Vraag de leerlingen samen te vatten wat er tot nu toe is besproken tijdens de E-tivity.

Stap 3 – Onderzoek opzetten

Deze stap heeft als doel dat de leerlingen zich goed voorbereiden op het onderzoek. De onderzoeksvraag wordt eventueel aangescherpt en de leerlingen bedenken een methode waarmee zij de onderzoeksvraag kunnen beantwoorden.

45 - 60 minuten

11:23

Leg de leerlingen voorafgaand aan deze stap uit dat Sterre de verschillende stappen uitlegt aan de hand van haar eigen onderzoeksvraag en dat zij dezelfde stappen voor hun eigen onderzoek moeten doen.

11:47

Vertel dat ze zelf een methode mogen verzinnen. De E-tivity geeft diverse mogelijkheden, licht deze eventueel toe.

12:04

Laat de leerlingen nadenken over welke mensen zij willen bevragen of inschakelen in hun onderzoek. Dit kunnen medeleerlingen, leerkrachten, ouders of familieleden zijn.

12:22

Laat de leerlingen alvast nadenken over het verzamelen en verwerken van hun resultaten. Zorg ervoor dat elk groepslid een rol heeft en weet wat hij/zij moet doen tijdens de uitvoering van het onderzoek.

12:51

Sterre laat zien wat zij bedacht heeft. Maak de leerlingen erop attent dat zij dit voorbeeld absoluut niet hoeven te volgen! Stimuleer de leerlingen om een eigen onderzoek te bedenken, wellicht geholpen door het voorbeeld van Sterre.

Na deze stap moet elk groepje een concreet plan hebben voor het uitvoeren van hun onderzoek. Herinner hen nog een keer aan hun onderzoeksvraag en check of iedereen weet wat er moet gebeuren tijdens de uitvoering.

Stap 4 – Onderzoek uitvoeren

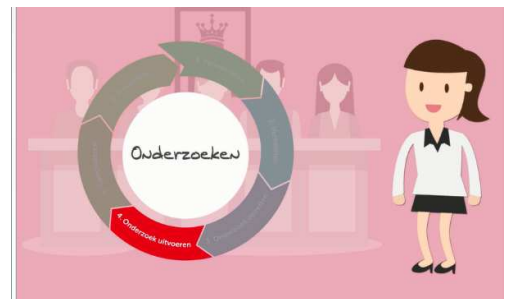
In deze stap leren leerlingen hun onderzoek uit te voeren. Zij verzamelen en verwerken de gegevens systematisch en nauwkeurig.

Tijd zelf in te vullen

13:11

De leerlingen gaan het plan dat zij in stap 3 hebben bedacht, uitvoeren. Zorg dat de leerlingen de betrokken participanten hebben ingelicht

- o Herinner de leerlingen eraan om hun resultaten zorgvuldig te verzamelen.
- o Als alle resultaten zijn verzameld kunnen ze worden verwerkt in overzichtelijke grafieken, tabellen of andere modellen. Hier hebben de leerlingen, afhankelijk van hun capaciteiten, eventueel hulp bij nodig.

13:21

Vraag de leerlingen hoe het onderzoeksproces hen is vergaan. Liep het volgens plan?

Stap 5 – Concluderen

In deze stap wordt een beroep gedaan op het doorzien van oorzaak-gevolg-relaties. Wat betekenen de resultaten? Zijn er verbanden? De leerlingen leren hun gegevens kritisch te bekijken en goed te gebruiken.

60 – 75 minuten

14:00

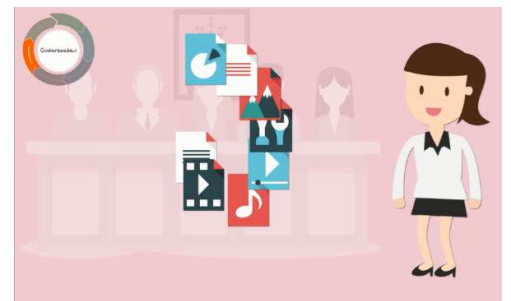
Stimuleer de leerlingen om tijdens het bekijken van hun resultaten gevolgen te zien en verbanden te leggen.

14:26

Laat hen ook kritisch nadenken over hun eigen onderzoek:

- o Wat hadden ze beter kunnen doen?
- o Wat zorgt ervoor dat de resultaten misschien niet overal en bij iedereen geldig zijn?

Zorg voor een duidelijk antwoord op de onderzoeksvraag.

Stap 6 – Presenteren

75 – 120 minuten

Tijdens deze stap geven de leerlingen overzichtelijk weer hoe het proces is verlopen. Zij nemen het publiek mee in het proces, de resultaten en conclusies.

15:01

Vertel de leerlingen na de introductie van Sterre dat zij verschillende manieren van presenteren mogen gebruiken. Voorbeelden waaraan ze kunnen denken zijn: PowerPoint, Prezi, schilderij, toneelstuk, poster, etc. De leerlingen gaan aan de slag met het maken van de presentatie.

- o Optioneel: de presentatie delen met de groep participanten in het onderzoek.

Extra materiaal

https://school.unicef.nl/media/1693966/def_kinderrechtenverdrag_low.pdf